

Politické aspekty rozvoje a řízení obcí

- strategické řízení a plánování
- strategické plány obcí a mikroregionů

1

Strategický rozvoj a řízení obcí

- činnost územních samospráv – celá řada rozhodovacích procesů
- velký prostor zejména u samostatné působnosti
- strategické řízení – ne jen podnikatelské subjekty, ale i organizace veřejné správy (obce, kraje atp.)

2

Strategický rozvoj a řízení obcí

cíl strategického plánování municipalit

vznik představ o tom, čím by se obec chtěla v dlouhodobější perspektivě zabývat, které z potřeb občanů by měly být upřednostněny

strategie by měla propojovat disponibilní a budoucí zdroje s cílem uspokojit požadavky občanů

3

Klíčové podmínky uplatnění strategického vládnutí

Silná politická podpora strategickému vládnutí
Silná a stabilní vláda, nepřetížená řešením operativních úkolů a disponující administrativní kapacitou schopnou účinně realizovat strategická rozhodnutí
Občanská i odborná veřejnost jsou si vědomy významu strategického vládnutí a účastní se jej
Existence tvořivých poznávacích kapacit orientovaných na zkoumání budoucnosti
Existence špičkového mozkového centra pro strategické vládnutí na úrovni vlády

Zdroj: Potůček, M. (2007) Strategické vládnutí a Česká republika. Praha: Grada.

4

Charakteristika vývoje podmínek strategického vládnutí v ČR

Období Premiérů → Kritérium ↓	1990 – 1992 P. Pithart	1992 – 1997 V. Klaus	1998 – 2002 M. Zeman	2002 – 2006 V. Špidla, S. Gross, J. Paroubek
Politická podpora strategickému vládnutí	Průměrná.	Žádná.	Nadprůměrná.	Průměrná.
Silná a stabilní vláda, nepřetížená řešením operativních úkolů a disponující administrativní kapacitou schopnou účinně realizovat strategická rozhodnutí	Vypracovaný scénář ekonomické a sociální reformy. Tlak operativy mimořádný.	Stabilní vláda odmítající strategické řízení. V činnosti vlády převládá operativita.	Politická vůle rehabilitovat strategické řízení vysoká. Naráží však na nízkou kompetenci a nepřipravenost centrální správy. Operativita stále dominuje.	Podpora tvorby vizí a strategií oslabena nutností dosáhnout kompromisu v rámci koalice. Minimální parlamentní většina činí vládu slabou. Operativita stále dominuje.
Uvědomění účastí občanské i odborné veřejnosti na strategickém řízení	Neformální prostor pro odvolání strategických rozhodnutí vlády ze strany části odborné veřejnosti vysoký.	Občanská společnost rezervovaná. Intelektuální elity ve věci významu strategického řízení rozpolcené.	Občanská společnost rezervovaná. Intelektuální elity ve věci významu strategického řízení rozpolcené.	V občanské veřejnosti roste zájem o účast. Intelektuální elity ve věci významu strategického řízení stále rozpolcené.
Existence poznávacích kapacit orientovaných na zkoumání budoucnosti	Využíváno potenciálu prognostických zkušeností získaných ve Státním programu ekonomického výzkumu a v ČSAV (Prognostický ústav).	Dědictví prognostické kultury přetrvává především v činnostech Občanské futurologické společnosti.	Založeno CESES. Postupně se obnovují práce na různých řídících dokumentech strategické povahy.	Pomávací báze se dále rozvíjí pod tlakem nutnosti zpracovávat koncepční dokumenty v přípravě na vstup a následné členství v EU.
Existence špičkového „mozkového centra“ pro strategické řízení na úrovni vlády	Ne.	Ne.	Ne.	Ne.

Zdroj: Potůček, M. (2007) Strategické vládnutí a Česká republika. Praha: Grada.

5

Strategické vládnutí na regionální a lokální úrovni v ČR

- i na celostátní úrovni značné nedostatky – viz např. EKONOM č. 5/2016 (4.-10.2.2016) – Přeplněná databáze strategií (MICHLiQ): „MICHLiQ (Aleš Michl) analyzoval všechny strategie a akční plány, které politici a úředníci na ministerstvech za poslední roky udělali. A máme tři problémy: Je toho moc, je to nesrozumitelné a nikdo to nevyhodnocuje. Moc? 120 strategických dokumentů na jednu zemi...“
- Na úrovni obcí a regionů postupný rozvoj od druhé poloviny 90. let
- klasický a zpravidla jediný produkt – „strategický dokument“ – občas nevalné či smíšené kvality

6

Strategické vládnutí na regionální a lokální úrovni v ČR

- strategické dokumenty se značně předimenzovanými analytickými částmi...
- *Nové Město nad Metují* – „dáme si tam všechno“
- ne vždy byl takový dokument brán vážně – mnohdy obsahoval pouze bezprostřední a krátkodobé zájmy
- někde i tak docházelo postupně k reálnému zkvalitnění vládnutí na lokální úrovni

7

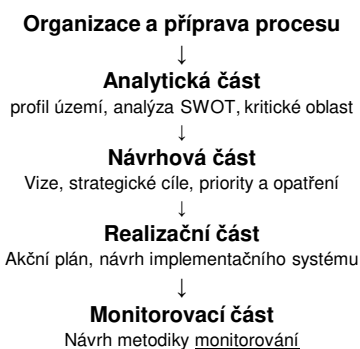
Rozdíly mezi strategickým a územním plánem

oblast	strategický plán	územní plán
legislativa	nepřímo	zákon č. 183/2006 Sb.
zaměření	sociálně ekonomický rozvoj	využití plochy
postup zpracování	volný	předem definovaný vyhláškou
projednávání	nespecifikováno	jasná a závazná pravidla
schvalování	obecní zastupitelstvo	obecní zastupitelstvo
závaznost	nezávazný, orientační	závazný
řešené území	sídlo, obec, mikroregion	obec, kraj
časové horizonty	10 -15 let	do 15 let
rychlost zpracování	1-2 roky	2-3 roky
změny, aktualizace	průběžně bez procedurálního postupu	předepsaný procedurální postup

Zdroj: Perlin, R. Bičík, I. (2006) Strategický plán mikroregionu - metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích. Praha: Přírodovědecká fakulta UK v Praze.

8

Metodika přípravy strategického dokumentu

9

Má obec strategický plán rozvoje (plán investičních akcí, zásobník investičních akcí)

		ne	ano	total
Počet obyvatel obce	do 500	76	223	299
	501 - 2000	65	307	372
	2001 - 5000	25	89	114
	5001 - 15000	4	79	83
	15001 - 30000	0	18	18
	30001 a více	1	16	17
Total		171	732	903
Počet obyvatel obce	do 500	25,4%	74,6%	100,0%
	501 - 2000	17,5%	82,5%	100,0%
	2001 - 5000	21,9%	78,1%	100,0%
	5001 - 15000	4,8%	95,2%	100,0%
	15001 - 30000	0,0%	100,0%	100,0%
	30001 a více	5,9%	94,1%	100,0%
Total		18,9%	81,1%	100,0%

Zdroj: Dotazníkové šetření „Rozhodování o investicích 2016“

10

Při schvalování investičních akcí zastupitelstvo postupuje podle strategického plánu rozvoje (plánu investičních akcí, zásobníku investičních akcí)

		jiné	ve všech případech	prakticky nikdy	total
Počet obyvatel obce	do 500	60	152	14	226
	501 - 2000	94	202	20	316
	2001 - 5000	28	61	3	92
	5001 - 15000	31	43	4	78
	15001 - 30000	6	10	2	18
	30001 a více	8	6	3	17
Total		227	474	46	747
Počet obyvatel obce	do 500	26,5%	67,3%	6,2%	100,0%
	501 - 2000	29,7%	63,9%	6,3%	100,0%
	2001 - 5000	30,4%	66,3%	3,3%	100,0%
	5001 - 15000	39,7%	55,1%	5,1%	100,0%
	15001 - 30000	33,3%	55,6%	11,1%	100,0%
	30001 a více	47,1%	35,3%	17,6%	100,0%
Total		30,4%	63,5%	6,2%	100,0%

Zdroj: Dotazníkové šetření „Rozhodování o investicích 2016“

11

Strategické vládnutí na regionální a lokální úrovni v ČR

- strategický dokument – nutná spolupráce představitelů obcí, významných podnikatelů, představitelů občanských sdružení a neziskových organizací, veřejnosti (i v případě jeho vytváření společnými silami i experty)

12

Strategické vládnutí na regionální a lokální úrovni v ČR

- strategických dokumentů na úrovni krajů, euroregionů, mikroregionů i jednotlivých obcí bylo v minulých letech vypracováno značné množství. Otázkou je, zda většina z nich plní svoji roli.
- zejména psaní rozsáhlých a podrobných analytických částí strategických dokumentů je někdy zpochybňováno, jeví se však užitečné, aby každá obec (stejně jako sdružení obcí či kraj) měla určeny své investiční a rozvojové priority na několik let dopředu. Spolu s nimi by vedení obce mělo mít také představu financování investic.

13

Zdroje a rozšiřující literatura:

- Potůček, M. (2007) Strategické vládnutí a Česká republika. Praha: Grada.
- Perlín, R. Bičík, I. (2006) Strategický plán mikroregionu - metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích. Praha: Přírodovědecká fakulta UK v Praze.
- Rektorčík, J. Šelešovský, J. (1999) Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno: Masarykova univerzita.
- Rektorčík, J. Šelešovský, J. (2002) Jak řídit kraj, město, obec. Strategie Komunikace Řízení. Rukověť územní samosprávy IV. díl. Brno: Masarykova univerzita.
- Rektorčík, J. Šelešovský, J. (1999) Příručka pro zastupitele měst a obcí. Územní samospráva v ČR, SR a Rakousku. Brno: Masarykova univerzita.
- Janečková, L. Vašítková, M. (1999) Marketing měst a obcí. Praha: Grada Publishing.
- Wright, G. Nemec, J. (2003) Management veřejné správy, teorie a praxe. Zkušenosti z transformace veřejné správy ze zemí střední a východní Evropy. Praha: Nakladatelství Ekopress.
- *Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020*. Dostupné na <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionálního-rozvoje-CR-2014-2020>.

14